

ERDELYI LAPOK

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 210, egy óra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 90 P., fél évre 45 P., negyedévre 25 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Titulescu Bulgáriát biztatja a Balkán- egyezményhez való csatlakozásra

Belgrádi jelentés szerint az itteni lapok közlik, hogy *Titulescu* és *Musanoff* találkozásakor a bolgár miniszterelnök ajánlotta *Titulescunak*, hogy Románia és Bulgária kössön 5 évre megneemtámadási szerződést. *Titulescu* azonban ragaszkodott ahhoz, hogy Bulgária elsősorban a balkáni paktumhoz csatlakozzék.

A török külügyminiszter a román fővárosban.

Bucuresti. Saját tud. *Tevfik Rüşdi* bej, török külügyminiszter romániai látogatása hamarabb bekövetkezik, mint ahogy ezt az első hírek jelezték.

A bucaresti török követség értesítést kapott, hogy *Tevfik Rüşdi* bej szerdán reggel hajón *Constantára* érkezik. A bucaresti török

követ ma, kedden este eléje utazik *Constantára* s mindketten szerda délben 12 órakor érkeznek *Bucurestibe*. Délután hosszabb megbeszélése lesz *Tevfik Rüşdi* bejnek *Titulescu* külügyminiszterrel, majd pedig *Titulescuval* és *Tataresuval* közösen tanácskozik. Szerda este a külügyminisztériumban diszvaesora lesz a török külügyminiszter tiszteletére.

Csütörtökön délelőtt a király külön audiencián fogadja *Tevfik Rüşdi* bejt, este pedig, ha *Titulescu* egészségi állapota megengedi, a két külügyminiszter együtt utazik *Belgrádba*, ahova *Maximos* görög miniszterelnök is megérkezik s így esetleg aláírásra kerül a *Románia-Törökország-Görögország és Jugoszlávia közötti paktum*.

Musanoff bolgár miniszterelnök nyilatkozik, hogy miért nem hajlandó Bulgária a Balkán-egyezményre

Bucuresti. Saját tud. *Musanoff*, bolgár külügyminiszter elutazása előtt a román külügyminisztérium sajtóirodája útján nyilatkozatot küldött a sajtónak, amelyben a román-bolgár barátság megerősítésének szükségességét hangsúlyozza és leszzegezi, hogy a két ország között csakugyan vannak elintezetlen ügyek, de azokat könnyen meg lehet oldani ha mindkét részen kellő jóakarattal nyilatkozik meg. Ez a jóakarattal pedig az ő érzése szerint megvan.

Szófiába érkezve, a bolgár sajtó előtt kevesebb udvariassági szőlamba bürkolva, körülbelül ugyanazokat mondta s rövid beszámolót fűzött nyilatkozatához a romániai látogatás eredményeiről.

— Teljes őszinteséggel és a bizalom légkörében fejtettük ki politikánkat, — nyilatko-

zott *Musanoff*. — Közöltük a román kormányval az okokat, amelyek megakadályozták *Bulgáriát* abban, hogy területi biztosítékokkal balkáni egyezményt kössön. Megisméltük a bolgár nép arravatkozó akaratának kifejezését, hogy minden szomszédjával megértésben és barátságban éljen. Kifejezést adtunk népünk ama óhájának, hogy kivegye részét a béke megerősítésére irányuló erőfeszítésekből és kijelentettük, hogy Bulgária hajlandó a balkáni országokkal megneemtámadási szerződéseket kötni.

Ami a függő kérdéseket illeti, mindkét részen egyenlő jóakarattal nyilatkozott meg ezekre nevezve és szilárd a reményem, hogy ezek gyorsan és kielégítően megoldást nyernek.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Olvasásuk és terjesztésük

az ERDELYI LAPOK-at!

Előrendű beszerzési forrás!

Mindennemű művészi kivitelemű vallásos kegytárgyat: feszületet, szenteltvíztartókat, szentszobrokat, imakönyveket, szentképeket, érmekeket, rozsfüzértokokat, olvasókat kézzel írt füzetekkel, emlék tárgyakat és más kegytárgyakat a legolcsóbb gyári áron készít és szállít

ZSIDEK J. kegytárgy-gyára RADNA, Jud. Arad

Csak a clujji, timisoarai és brasovi kereskedelmi és iparkamarák maradnak meg

Az oradeai, targumuresi, aradi és satumarei kamarák mint szekciók továbbműködnek

Bucuresti. Saját tud. Az egyik déli lap jelentése szerint az ipar- és kereskedelmi minisztérium befejezte a kereskedelmi- és iparkamarák csökkentésére irányuló munkálatait. Eszerint az országban az eddigi 40 kereskedelmi- és iparkamara helyett csak 12 lesz. Erdélyben: *Brasovban, Timisoaran és Clujon,* az ország többi részén *Bucurestiben, Galatiban, Brailan, Ploestiben, Chisinauban, Cernovitzban, Craiovaban, Iasiban és Constantban* maradnak fenn a kereskedelmi- és iparkamarák.

Illetékes helyről szerzett értesüléseink szerint a jelentés fedi a valót. A kormány reformjavaslata valóban csak az említett három erdélyi kamarát hagyja meg. A többiek, mint szekciók, a három kamarához beosztva tovább működnek. Vagyonukat megtartják. Önállóan gazdálkodnak és az ügykezelést a régi tisztikar hat tagú bizottság irányítása mellett végzi.

Az oradeai kamarát szerda este 7 órakor tiltakozó közgyűlésre hívták össze, amelyre az összes érdekképviselői intézményeket is meghívta.

Itália nem hagy el soha...

Az Erdélyi Lapok megbizottja most van Olaszországban, hogy a tavaszi olaszországi csoportos utazást előkészítse. Ebből az alkalomból közöljük az alábbi érdekes reminiscenciát.

Gyermekkoromban kedves ifjúsági regényt kaptam karácsonyra. Az volt a címe, hogy *Beppo, a lazzaróni fiú*. Ebben a könyvben találkoztam először Olaszországgal: a festői tájak bizarr szépségével, az itáliai nap perzselő, vidám tűzével, a tenger végtelenbe vesző távolságaival, homokos partokkal, amelyeken lustálkodva hevernek a boldog, dalos semmirekellők, a narancsliketes derűvel és a *Vesuvio* félelmetesen füstölgő kráterével. A könyvecske naiv meséjét régen elfelejtettem már, de tájainak könnyed hangulata, tág végtelensége megmaradt bennem.

— Édesapám, vigyen el engem Olaszországba, — könyörögtem egy őszi napon, mikor már harmadik napja szakadt az eső.

— Nem lehet, kislányom.

— Miért nem lehet?

— Mert oda csak gazdag emberek mehetnek el.

— És mi?...

— Mi szegény emberek vagyunk, fiauskám. Később, mikor már iskolába jártam és földrajzot tanultam, úgy tekintettem a tenger

A hadbíróóság felmentette Tarczynszki Kázmér magyar újságírót a kémkedés és hazaárulás vádjai alól

— Kacinsky hadnagyot kémkedésért tízévi kényszermunkára ítélték —

Cluj. Saját tud. Hétfőn este hozott ítéletet a hadbíróóság a carei-marei hazaárulási és kémkedési pörben, amelynek két vádlottja volt: *Tarczynszki Kázmér* volt pénzügyi főosztályvezető, a Szatmárnémetyei Közlöny szerkesztője, az ottani Magyar Párt főtitkára, a jövőre névadalköltő, akinek dalai a magyar rádióból is ismerősök. A másik *Kacinsky Virgil* hadnagy. A két vádlottat még augusztusban tartóztatták le. Akkor jelentették az esetet és azt, hogy a hírlapírónak az egyik kiadó szobáját birta alberletbe a hadnagy, de sonasem érintkeztek egymással, mert a hírlapíró nem tud románul. A katonai ügyész a legsúlyosabb váddal: kémkedéssel és hazaárulással vádozta őket. A vádirat szerint Kacinsky hadnagy 1933 augusztusában átszökött a Satu-Mare mellett fekvő vadászerdőn Magyarországra, majd a határmenti Merk községben egy magyar főhadnaggyal találkozott, akinek fontos katonai iratokat nyújtott át. Ezek között szerepelt állítólag az automatafegyverek terve, több katonai folyóirat, fontos katonai gőcpontok leírása és bizonyos katonai személyek névsora. *Tarczynszki Kázmér* hírlapíró ellen az volt a vád, hogy 1933 augusztusában ő utasította volna Kacinsky hadnagyot a határátlépésre és ő biztatta volna arra is, hogy lépjen be a magyar kémszervezetbe. A hadnagy alberletben lakott a hírlapírónál és ott beszélt meg a teendőket. A kémkedési ügyre egy Magyarországon tartózkodó román kém derített fényt, aki hosszú időn keresztül figyelte a hadnagyot rendkívül gyanús viselkedését.

A tárgyalás mindvégig zárt ajtók mögött folyt

Csak hétfőn délután háromnegyed kettőkor lett nyilvános a tárgyalás, amikor is *Mircea Georgescu* védőügyvéd kérte a hadbíróóságot, hogy a vádpontok közül néhányat töröljön, mivel azok a tárgyalás folyamán nem nyertek beigazolást. Miután ebbe a katonai ügyész is beleegyezett, a kérdéses vádpontok törlése megtörtént. Ezek után a hadbíróóság visszavonult, hogy meghozza ítéletét.

kék foltjaiba belenyúló, csizmaformájú földdarabra, mint a paradicsomkert szimbólumára. Kapujában kardos, haragos angyal áll és nem engedi be a szegény embereket.

Terveket szőtem, — kis elemista, — hogyan fogok megszökni otthonról, fedeles koscsival, nagyfülű barna csacsvával — és hogyan barangolom be Itáliát. Ha éhes leszek, elénekelem a csodálkozó olaszoknak, hogy „Erdő mellett nem jó lakni” és kéregetek kis gyűrött, pepita sapkámmal.

Emlékszem, volt a házmesteréknök egy hatéves kislánya. Fekete kis ördög, hajában piros szalag. Kedves szórakozásom volt, hogy „megszöktettem” Olaszországba. Az udvaron székeket állítottunk egymás mögé, az volt a vonat. A kerítés mellett csenevész olajfa állott. Ott volt a tengerpart.

Egyszer, hogy örömet szerezzen nekem, egy kis pálmacsémét hurcolt az udvarra valamelyik erkélyről. Egy levele letört.

Szegény kislány! Este két pofont kapott az apjától...

Erre a napra határozottan emlékszem. Alkonyat volt és az ablaknál olvastam, amikor bejött anyám. Kabátban volt, fején kalap, arcán fátyol. Kezében valami újság.

— Sokszerezen haltak meg Olaszországban.

— monda remegő hangon.

— Olaszok?

— Magyarok.

És elmesélte a borzalmás csatát, hogyan pusztultak bele a magyar katonák a Piave sodró vizébe.

Este vendégek jöttek, köztük nagyapám.

Az ítéletre rendkívüli kíváncsisággal várakozott mindenki, mert a katonai ügyész drakói szigorral lépett fel: mind Kacinsky hadnagy, mint pedig Tarczynszki hírlapíró fejére 15—15 évi kényszermunkát kért.

Kacinsky hadnagy — meg mindig egyruhában — teljesen nyugodtan várakozott a vádlottak számára elkerített szűk kis helyen. Arcán a legkisebb izgatottságnak sem látszott nyoma, kedélyesen beszélgetett a védőügyvédrel és mosolyogva köszöntötte ismerőseit. Tarczynszki hírlapíró ezzel szemben ideges félelemmel nézett maga elé, időnként magához ölelte gyermekeit, akik szintén jelen voltak a tárgyaláson. Majd az újságírók felé fordulva magyarázta:

— Higyjék el, kolléga urak, teljesen ártatlanul kerültem ebbe az ügybe. Én nem tudtam semmiről. Ellenségeim mesterkedése okozta, hogy most vádlottként állok a hadbíróóság előtt. Melyik újságírónak nincsenek ellenségei? Evvel a meghurcolással akartak rajtam boszszut állani...

Az elsőszámu kérdésre, hogy Kacinsky átlépte-e a határt, a hadbíróóság egyhangú igennel válaszolt, — a második kérdésre, hogy adott-e át katonai iratokat idegen államnak, szintén egyhangú igen volt a válasz, a harmadik kérdésre, hogy van-e valami enyhítő körülmény a vádlott javára, egyhangú nemmel felelték a hadbírák. Ezek szerint a hadbíróóság egyhangúlag tízévi kényszermunkára ítélte *Kacinsky Virgil* hadnagyot kémkedésért és hazaárulásért. *Tarczynszki Kázmér* hírlapírót bizonyítékok hiányában felmentette a hadbíróóság a vád és következményei alól.

Kacinsky hadnagy arca halálsápadt lett, amikor meghallotta az ítéletet. Behunyta szemét és szédülten kapaszkodott bele a vádlottak helyének fakorlátjába. Majd némán, lehajtott fejjel ment ki az őrség szuronyai között. Ekkor a néma csendben feltört Tarczynszki hírlapíró hangos zokogása, aki túlradó boldogsággal borult a védőügyvéd mellére, majd gyermekeit ölelte és csókolgatta.

Magyaráztak, vitatkoztak. Elkecseregett haraggal szidták az olaszokat és az egész Olaszországot.

En csöndesen ültem. Képzetelemben halottakat láttam az olasz mezőkön, némán fekvő, véres magyar katonákat a virágzó narancsfák tövében. Valami furcsán bizsergett a szívemben. Szegyeltem, hogy én nem tudom úgy gyűlölni Olaszországot, mint a többiek. Szent Isten, talán csak nem vagyok — hazaáruló?

...Itt valami tévedés történt, gondoltam, valami rettenetes tévedés.

Később, amikor megismerkedtem a történelemmel, a rómaiak nagyszerű korával, a latin irodalommal, az egyháztörténet mártíromságai lángoló lapjaival, a Colosseum véres eseményeivel, a középkorral, a reneszánsz káprázatos művészetével, vágyakozásom sohasem szunnyadó parazsa egyszerre emésztő lángba csapott.

Ejszaka olasz szavakat tanultam. Nappal szédültem olvastam Dantét és Gobineau „Renessance”-ját. Almáimban Velence márványterein csatangoltam s a Vatikán szoborterméiben. Képzetelem ezer formában rajzolta elém Firenze pompázó kertjeit, a Signoria-tér szobrait, Szent Péter templomát, Szent Pál bazilikáját, a Dozsák tündérpalotáját, Nápoly azurkék egét és Pompei csodálatos romjait. Voltak időszakok, amikor belesápadtam és belesóványodtam ebbe az örök vágyakozásba.

Szerelmes voltam Olaszországba. Olyan voltam, mint a kretrebe zárt vad. Jól emlékszem, egy havas téli délután

(Tudósításunk folytatása az 1-ső oldalról).

A Curentul kommentálja Musanoff bucu-
resti nyilatkozatának ama részét, amely szerint
a bolgár népnek nincsenek támadó szándékai,
de nem mondhat le a jogokról, amelyek nép-
szövetségi tagságából következnek.

Eszerint — írja a Curentul, — Musanoff
folytatja eddigi politikáját, hűen a Népszövet-
séghez, a revizionizmushoz, a népszövetségi
paktum 10-ik és 19-ik pontjához, sőt hűen az
eszközökhez és módszerekhez, amelyek a ba-
rátság érzésének ezt a nagy megnyilvánítását,

Musanoff bucu-
resti látogatását szükségessé
tették.

Végeredményben, — folytatja a Curentul,
— jól tudjuk, hogy Bulgária azért nem írja
alá a balkáni paktumot, mert nem akarja ga-
rantálni sem a határok épségét, sem biztonsá-
gát. Bizonyos, hogy azért mégis marad hely a
román—bolgár barátság számára, de nálunk
Bucurestiben barátoknak azt nevezik, akire reá-
bizhatja az ember a becsületét és a vagyonát.
Ha megértjük Musanoff kijelentésének értel-
mét, szükitenünk kell a barátság szótári jelen-
tésén is — fejezi be a Curentul.

Daladier az új jelölt a francia kormányelnökségre

**Gyökeres rendszerváltozás ígérkezik. A külpolitikában is
őszinte tárgyalást akarnak Németországgal**

(Párizs). A Stavisky-ügy miatti kormány-
válság jobban elmélyült, mint ahogyan azt a
botrány arányai szerint számítani lehetett vol-
na. A panamába belekevert magasállású nevek
folytán várni lehetett már kezdet óta, hogy
Chautemps kormánya egypár ember kidobása
által meg nem szabadul a bukástól, hanem
végleg meg kell buknia. Ez meg is történt a
szombati lemondásra kényszerüléssel. Azon-
ban még mindig menteni akarták a látszatot s
először megint Chautemps kapott az új kor-
mányalakításra megbízatást. A közönség fel-
indulása azonban e játékkal szemben igen
elemi erővel kitört s mihamarabb más poli-
tikust kellett megbízni a kormányalakítással.

A közönségnek különösen az esik zokon,
hogy a kormány a sajtószabadságot akarta el-
nyomni a Stavisky-ügy szennyésének a takar-
gatására.

A kormányalakítás jelenlegi új megbízott-
ja Daladier hadügyminiszter és volt miniszter-
elnök. Ő ugyan szintén a Herriot-párt tagja,
azonban a jobboldalon is vannak hívei; viszont
a szélsőbaloldallal (Blum szocialistáival) szem-
ben ő volt az, aki szakításig vitte az ellentéte-
ket. Minthogy a Stavisky-panamát a közön-
ség a baloldali kormányzat rovására írja, Da-
ladier neve még népszerű maradt éppen a
baloldallal való küzdelmei miatt. És így Da-
ladier-val mintegy belső irányváltásra is számí-
tanak a kormányban.

tanak a kormányban.

Külpolitikai vonatkozásban még mélyebb-
nek ígérkezik a Daladier révén való átalaku-
lás. Eddig is nyílt titok volt, hogy Daladier
nem helyeselte Paul-Boncour külpolitikáját,
amely a németekkel való tárgyalást nem komo-
lyan folytatta. Daladier őszinte tárgyalásokat
akar. Erre a lengyel—német meg egyezés miatt
is szükség van, mert e meg egyezés folytán a
francia külpolitika elvesztette a Németország
elleni lengyel fenyegetést. Számítani kell tehát
rá, hogy Daladier nem fogja külügyminiszter-
nek Paul-Boncourt megtartani, vagy nagyon
erős kikötéseket alkalmaz vele szemben. Kül-
önben Paul-Boncournak is megvan a Stavisky-
ügyben a maga szépséghibája; ő is ügyvédje
volt a nagy csalónak.

Párizsból jelentik: Lebrun elnök hétfőn
egész délután tanácskozott Daladier-val a kor-
mányválság megoldásáról. Amikor Daladier az
esti órákban távozott az elnöki palotából, az őt
körülvevő újságíróknak ennyit mondott:

— Azt hiszem, kedd délig meg lehet a
kormányt alakítani.

Meztelen ember tüntetése.

Hétfőn a francia adófizetők heves tünté-
tést rendeztek a pénzügyi botrányok miatt az
egész országban. Több helyütt a rendőrséggel
is szembesültek.

Párizsban egészen különös és példátlan

szürkülésében órákig álldogáltam egy utazási
iroda kivilágított ajtaja előtt. Nagy színes
plakátokon gondolák ringtak Velence olajzöld
vizen, pálmák háttérében füstölgött a Vezuv,
az örök város pazar panorámáját mutatta a
Szent Péter templom gigászi kupolája. Ott áll-
tam a hóban, félig meggémberedve. Fülemben
csendült apám hangja, amint szomorúan
mondta a hajdani kisfiúnak:

— Oda csak gazdag emberek mehetnek el.

Tehetetlen dühömben és vad bánatomban
a sírás fojtogatott.

Néha, mikor fölébredtem csöndes éjszaká-
kon és nyitott szemmel bámultam a sűrű söté-
tbe, átnyílallott rajtam a gondolat:

— Múlik az élet...

— És beszélgetni kezdem magammal:

— Látod, minden elmúlt nappal része fut
el életednek. Peregnék a napok egymásután.
Mennyi elpergett már. És te, telve nagy, szép
vágyakozással, a madarak költözési ösztönével,
a vándorok dalos lendületével: itt élsz, itt
ülsz, ahol megszületted. Ide vágy kötvén, itt
kelsz fel, itt fekszel le nap-nap mellett. Még
nem voltál sehol. Nem láttál semmit. A szép-
ség csak ábránd maradt számodra, megvaló-
síthatatlan örök terv, gyermekes álom.

— Múlik az élet...

— Vajjon meghalsz anélkül, hogy álltal
volna a föld közepén? Láttad volna a legna-
gyobbat, amit látni érdemes? Milyen közel
van minden és mégis milyen elérhetetlen...

— Hallod, út az óra. Megint kevesebb egy
óraval... Ó, szépség, szentség, művészet,
forróság hazája! Vágyak netovábbja! Ó, örök
város, Róma! Velence, Firenze, Nápoly, Hália!...

— Múlik az élet...

A függöny mögött szürkén, álmosan de-
rengett a hajnal.

... És mégis elmentem Itáliába.

1933 májusában mentem el az Erdélyi
Lapok társasutazásával. Atrobogtam a Piave
hidján. Láttam Velence márványait hallgat-
tam a lagunák csobogását és ültem lengő-ringó
gondolán. Alltam a helyen, ahol Savonarolát
kivégezték, térdeltem a dombon, ahol Dante
térdeelt egykoron, bolyongtam a Uffizi képter-
meiben. Felmentem a Szent Péter templom ku-
polájába és néztem az örök várost. Éjszaka,
holdfényben kóboroltam a Colosseum kövei
közé. Jártam lobogó gyertyával a katakombák
sötét útvesztőiben. Voltam a Vatikán csodái
közé, szembenálltam Krisztus földi helytartó-
jával. Találkoztam a tengerrel, a Vezuvval és
Pompei beszédes romjaival. Végigmentem
Pádva ódon házai közt és álldogáltam antik
terein...

Ha eszembe jut most már éjszakánként:

— Múlik az idő!... — csöndesen felelem:

— Hadd múljék! Jut is, marad is.

És nyugodtan tervezem majdani újabb
utazásaimat a szépséges Olaszországba. Tu-
dom, hogy ez a vágy örökre kitart már mellet-
tem, de nem vadul és nem kínzó keserűn,
mint azelőtt, hanem édesen, szelíden és bizton-
sággal. Tudom, hogy Itália vár, Itália nem
hagy el soha.

Apámnak még sem volt igaza akkor, ré-
gen. Azaz, hogy csakis akkor, régen volt igaza.
Ma már nem kell gazdagoknak lennünk
ahhoz, hogy elmehessünk Itáliába, csak esat-
lakoznunk kell az Erdélyi Lapok kiránduló
csoportjához.

Dsida Jenő.

500 LITER VÉR

toljik naponta tisztulás
végelt a vesén keresztül.
Minden megbetegedését
annak a fontos szervnek
idejében kell gyógyítani,
hogy komolyabb követke-
ményeit elháríthassuk.
Vegyen be idejekorán

HELMITOL

TABLETTÁT

mely a vizeleti szer-
vek teljes tisztulását
eredményezi.

Kérdezze meg az orvosát!

tüntetés játszódtott le. Az operaház mellett levő
egyik bérpalotából egy teljesen meztelen férfi
szaladt ki az utcára s közben kiabált:

— En vagyok a francia adófizető, akiről
a kincstár az utolsó inget is lehuzta.

Pártkiözlötti kormány alakul Franciaországban Daladier tervei nehézségekbe ütköznek

Párizsból jelentik: Daladier dezinált mi-
niszterenök kormányalakítása elé újabb aka-
dályok gördültek, mert a balközep és a
Flandin-csoport csak pártokfelett álló kor-
mányt hajlandó támogatni, a szélsőjobboldali
Marin-csoport pedig köztársasági és nemzeti
egység-kormányt kíván.

E nehézségek miatt Daladier tárgyalásait
keddre halasztotta noha hétfőn még úgy hitte,
hogy estére sikerül a kormányt megalakítani.
Daladier köztársaságvédelmi kormányt akar
alakítani és nem pártokra, hanem egyes állam-
férfiak személyére akar támaszkodni. A szo-
cialistáktól a Marin-csoportig egyesíteni akarja
a személyiségeket a kormányban. Hétfőn este
tárgyalást folytatott Frossardt-al, aki azonban
kijelentette, hogy mint szociáldemokrata párt-
tagnak nincs joga a kormányba belépni. A ra-
dikális párt és a Herriot személye körül cso-
portosultak szívesen támogatják Daladier cél-
kitűzéseit, de sem Chautemps, sem Herriot
nem hajlandó tárcát vállalni.

A mexikói földrengés pusztításai. Mexikóból
jelentik: A Mexikó középső és déli részén végig-
vonuló földrengés óriási pusztításokat végzett.
Különösen szenvedett a katasztrófális elemektől
Acapulco városa, amelynek egyetlen háza sem
maradt épen. A halottak és sebesültek száma
igen nagy. A lakosság páni félelemben él, éjsza-
kát a szabadban tölti.

MEGHIVÓ

Az Oradea-i Központi Katolikus Legényegylet és a kebelében működő Liszt Ferenc ének- és zenekar folyó évi február hó 3-án, este 9 órai kezdettel nagyszabású

HANGVERSENNYEL EGYBEKÖTÖTT
FARSANGI BÁLT

rendez a Katolikus Körben a következő műsorral:

1. Prolog. Elmondja: dr. Bartos Gyula ügyvéd.
2. Képler Béla: Ünnepi nyitány. Játssa a 45 tagú Liszt Ferenc zenekar.
3. a) András Ede: Jelige.
b) dr. Demény Dezső szerenáda.
c) Dolly Szabo Geza: Népdal-egyveleg. Éneklő a 70 tagú Liszt Ferenc vegyeskar.
4. Wagner: Bevonulási induló a Tanuhausser című operából. (Ének- és zenekar.)
5. Weber: Cigánykar a Preciosa című operából. (Ének- és zenekar.)
6. Stoll Béla és Vojnár Kálmán tréfái.
7. Strauss: Kék Duna-kerülő. Dr. Krüger Jenő fordítása. (Ének- és zenekar.)

Vezényel: András Ede zenetanár, országos karnagy.

Műsor után tánc reggellig.
Belépti-díj: 40, 30 és 20 lei.

Fényesen sikerült az erzsébetvárosi katolikus hívek teadélutánja. Vasárnap délután tartotta meg az erzsébetvárosi kápolna hívserege jótékony célú teadélutánját. Ezuttal is zsúfolásig megtöltötték a Központi Katolikus Legényegylet klubhelyiségeit s aki ott megjelent, nem bánta meg, hogy eljött. A szeretetvendégség megrendezése körül sokat fáradoztak Mügenburg Árpád és neje, Bokor László és neje, Geier Mária, Sály Józsefné, Rika Oszkárné, Szikora Irma, Lévy Józsefné, Kudar Jánosné, Széder Jánosné, Szilágyiné Széder Gabi, Darvas Kálmánné, özv. Mikuláné, Speibenvein Istvánné, Lévy Józsefné, özv. Schutz Istvánné, Vojnár Kálmán, Lakatos Sándor, Csathó Ilke, Surányi Mimiske, Borsi Mária, Rác János és az erzsébetvárosi katolikus zenekar Bornemissza Zoltán vezetésével. Ugy a rendezőknek, mint a jótékony célt támogató közönségnek ezuton mond köszönetet a Szent Erzsébet kápolna lelkesze.

Az 1931. évi berkülönbözetek rendezése. Ezuton értesítjük azokat a háztulajdonos társainkat, akiknek az 1931—1932. évre járó berkülönbözeteit mindezeidig ki nem egyenlítették, hogy ezek fejében a királyi kincstár adóbonokat szolgáltat ki. Az eziránti kérvényeket 11 lei bélyeggel 1 lei repülőbélyeggel és 2 leies tűzkárosultak bélyegével kell felszerelni. További díjmentes felvilágosításokat nyújt a háztulajdonosok szövetségének titkári hivatala.

Kinek adják a színházi mozi? A város árlejtő bizottsága Popa Mihály pénzügyi osztályfőnök elnöke alatt hétfőn délelőtt döntött a színházi mozi régóta húzódo ügyében. A színházi mozi bérletére három ajánlat érkezett: Parlai Lajos 240 ezer lei évi bért ajánl, kifizeti a mozigépek hátralékos részleteit és százezer leit fizet dr. Janovits Jenőnek a várossal szemben fennálló tartozásába. A másik két pályázó: Imre Sándor és Löwinger szintén ezeket a feltételeket ajánlják, azzal a különbséggel, hogy Löwinger 260 ezer lei évi bért ajánl a moziért s így az ő ajánlata tűnik a legelőnyösebbnek. Tekintve azonban, hogy az ajánlatokban kivétel nélkül formai hibák vannak, a bizottság a pályázatok megsemmisítését ajánlja elsősorban a tanácsnak, de abban az esetben, ha a városi tanács — amely a hét végén dönt az ügyben — ezt nem fogadná el, úgy mint legelőnyösebb pályázatot a Löwinger-féle pályázatot ajánlja. Minden egyébtől függetlenül, mielőtt a város állandó választmánya a színházi mozi ügyében dönteni fog, meg kell fontolnia hogy: a színházi mozi annak idején a mindenkori szinigazgató támogatására rendezték be és meg kell fontolnia, hogy talál-e kellő anyagi és erkölcsi garanciát a pályázó személyében.

Az Erkel Református Zenekör február 4-én, vasárnap este 7 órai kezdettel rendezi meg a református leánygimnázium dísztermében (Str. Prefecturei) előadó estjét. A műsort később közlik. A zenebarátokat szívesen látja és ezuton tisztelettel hívja meg az Erkel Református Zenekör.

FILMPALACE

Ma szerdán utoljára:

Hoffmann kisasszony meséi
(Szóke bestia)

Főszerepben: ANNY ONDRA. Jon csütörtöktől: Jón! Alexandra nagyhercegnő.
Jentza Mária, Szóke Szakáll, Johannes Riemann

A miniszter 600 ezer lei helyett csak 201 ezer leit utalt ki a városnak. A város még az őz folyamán, amikor a királylátogatásra készültek, 600 ezer leies közmunkát végeztetett. A közmunkákat a miniszterium annakidején azzal hagyta jóvá, hogy a város költségeit megtéríti. Most értesítette a miniszterium a várost, hogy az elvégzett közmunkákra csak 201 ezer leit tud kiutalni. A város, amely különösen az utóbbi időben súlyos pénzügyi helyzetbe került, memorandumban kéri a miniszteriumot, hogy utalja át a teljes összeget. Délután a városnál egyébként megtartják a rendes havi penztárvizsgálatot s az állandó választmány zárt ajtó mögött felhivatalos tanácskozást folytat a városi kölcsönre, a kölcsön felhasználására s a súlyos pénzügyi helyzetben a legközelebbi teendőkre vonatkozóan.

Bazilli Mihály előadása a helyes világításról. Vasárnap délután tartotta meg Bazilli Mihály, a villamosmű igazgatója folytatatos előadását a Kereskedelmi Csarnokban a helyes kirakatvilágításról. A termet az előkelő kereskedők és iparosok zsúfolásig megtöltötték. Elénk és feszült figyelemmel kísért magas nivóju előadást az előadó érdekes modellekkel és diagramokkal szemléltette. Részletesen ismertette és bemutatta a különböző armaturákat. Bebizonyította, hogy az armatura nélküli izzólámpák a fény mérésnél 120 luxot, sőt az opálégők csak 90 luxot mutatnak, ellenben az esztőzött armaturá alatt ugyanazok az izzólámpák 2000—3000 luxot is adnak (1 lux = egy gyertyafény 1 méter távolságon). Selyemmel bevont lámpaernyők, ha azok helyesen vannak készítve és színük megfelelően választva, úgy a fényt sokszorosan tudják emelni. Szemléltette, hogy egyes színek a fényt emelik, mások a fényt elnyelik. Bemutatta a modern lámpaernyőket (armaturákat), amelyek a világítási technika legújabb vívmányai. Egyik a fényt mélyen sugározza, a másik aszimmetrikus és mélyen és ferdén szórja a fényt, van olyan is, amely ferdén és szélesen világít. Tervbevette a villamosmű igazgatója, hogy a fényhatás emeléséről, a fényfokozásról szóló előadásait a város polgárainak minden rétegére kiterjeszti. Ismertetni fogja hogyan lehet a kispolgári lakásokat, műhelyeket, irodákat, iskolákat helyesen és olcsón világítani? A megkapó előadásért, a mély tudással bíró, nagy készséggel előadónak a közönség zajos tapssal fejezte ki köszönetét. (D. I.)

Gróf Stubenberg Józsefné táncmulatsága Secueniben. Gróf Stubenberg Józsefné Secueniben vasárnap táncmulatságot rendezett a fürdő vendéglőben, amelyen résztvett az egész intelligencia és a község minden társadalmi rétege. A mulatságon a grófnő megjelent egész családjával és a nála vendégségben levő ausztriai gróffokkal. A mulatság megrendezésében résztvettek az ottani ur társadalom és polgárság asszonyai is. Reggelig maradt együtt a társaság a legjobb hangulatban.

Horváth Arpádné:

Violaszin
alkony

Versek

Ára 45 lei és portó.

V

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

Az Olasz Református Né- és Férfiszövetség vasárnap kitűnően sikerült teadélután rendezett. A műsor kiemelkedő pontja volt Varga Gedeon vallásánár-lelkész előadása. A nagyszerű és nagyon népszerű előadó ez alkalommal Barcsay Agnesről tartott előadást komoly forráskutatások alapján. Az érdekes előadást mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a közönség és a végén Varga Gedeont sokáig ünnepelte. Fekete Erzsébet xylophon szólója és Szikszay Sándor szavalata méltán megérdemelte a zajos ovációt. A szimfonikus hölgyzenekar megnyitója és befejező száma méltó kiegészítése volt a nívós műsornak, amely után teát és süteményeket szolgáltak fel és a késő estig maradt együtt a legjobb hangulatban a szépszámú társaság.

Ismertetlen hulla Venetián. Kedden reggel a venetiai Sincal-utcán egy idősebb férfi hulláját találták meg. Személyazonosságát még nem lehetett megállapítani. A hirtelen halált valószínűleg szívizélhűdés okozta. A hullát a hullaházba szállították.

A belügyminiszter érdeklődött a Kövér Gusztáv ügye iránt. A belügyminiszter érdeklődött Oradea városától, hogy az itteni ítéletábla milyen döntést hozott dr. Kövér Gusztáv állampolgársági ügyében. Az ítéletábla tudvalevőleg ismét elhalasztotta március hónapra a döntést s a város jogügyi osztálya most erre vonatkozóan hivatalos értesítést kért az ítéletáblától, amit haladéktalanul megküldenek a belügyminiszteriumnak.

A Kereskedelmi Csarnok felhívása a mérték-hitelesítések ügyében. A Kereskedelmi Csarnok a mérték-hitelesítő hivatal hozzáintéztet átíratára felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy akik ezen hivattól idézést kaptak mértékeik hitelesítésére, de ezen kötelezettségüknek mindaddig eleget nem tettek, hogy a mértékek hitelesítésének utolsó határidejét február 5. és 10. napja között állapítottak meg. Ugyanezen napokon tartoznak mértékeik hitelesítése végett jelentkezni nevezett hivatalnál azon kereskedők is, akik üzleteiket ujonnan nyitották meg. Azok, akik ezen idő alatt mértékeiket nem hitelesítették, kihágást követnek el és mértékeiket elkobozzák tőlük. A többi kereskedő, mint eddig is minden évben, meg fogják kapni a mérték-hitelesítésre szóló szokásos idézést.

A pénzügyigazgatóság hirdménye. A pénzügyigazgatóságok a sajtó útján közlik a pénzügyminiszterium alábbi rendelkezését: Tudomására hozzuk a pénzügyigazgatóságoknak, hogy január 22-től mindazon kérvényt el kell fogadni és haladéktalanul regisztrálni kell, amelyek az 1932. év előtti adósságok rendezésére szolgáló adóbonokra vonatkozik kivéve a búzaexport prémiumokat, a rekvizíciós bonokat s a háborus kártalanítást, amelyeknek elszámolását szintén idejében közölni fogjuk. Minden esetben az amortizációs pénztár nyomtatványát kell kérvény-formaként használni. A pénzügyigazgatóságok a beadott kérvényeket jegyzékbe foglalva, haladéktalanul és folyamatosan továbbítani kötelesek, nem várva be a hónapok végét. Az 1932. évi terjedő nyugdíj hátralékoknak rendezését hirdmények és kommunikék útján kell a nyugdíjasok és nyugdíjintézmények tudomására hozni s az ügy zavartalan és pontos menetért a pénzügyigazgatókat tesszük személyesen felelőssé. Az amortizációs pénztár igazgatósága

A színházi iroda közleményei:

— Csütörtökön délután 4 órakor Bús-Fekete László nagyszerű vigjátéka a Pénz nem minden van a színház műsorán 10 és 17 leies helyárrakkal.

— Pénteken mutatják be a Zsindelyezik a kaszárnya tetejét, ezt a nagyszerű ujdonságot, amely a szezon legnagyobb operett szenzációja. A Zsindelyezik a kaszárnya tetejét pénteken, szombaton, vasárnap és hétfőn játsszák, mindenkor rendes helyárrakkal.

— Szombaton délután 4 órakor Aranyifju kerül színre, mérsékelt helyárrakkal.

— Vasárnapi előadások. Vasárnap délelőtt 11 órakor matinén 10 és 17 leies helyárrakkal a Timosa, délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a Nyitott ablak, vasárnap délután 6 órakor Több mint szerelem, rendes helyárrakkal és este 9 órakor Zsindelyezik a kaszárnya tetejét operett lesz a színház műsorán.

Lezuhant az első Olaszország—Délamerika közötti postarepülőgép

— A pilóták még életben vannak —

Rómából jelentik: Szombaton elindult Rómából az első Róma—Buenos-Aires közötti postarepülőgép, amelyet Lombardi és Magotti pilóták vezettek. A gép sikeresen átrepülte az óceánt, de a délamerikai kontinens felett nyomtalanul eltűnt. A kutatására küldött repülőgépek egyikéről sikerült felfedezni Lombardi gépének roncsait, az út végcéljától nem messze: a braziliai Natal közelében. A repülőgép lezuhant egy úttalan vadon kőközepén és darabokra tört. A két pilóta egyelőre még életben van. A kutató amerikai repülőgép pilótája értesítést küldött le a magasból, hogy azonnal expedíciót indítanak megmentésükre.

A parlament első ülését Duca emlékének szentelik

— A belügyminiszter a rend fenntartásáról —

Bucuresti. Saját tud. A február elsején ünnepélyes keretek között megnyíló parlament első rendes ülését Duca emlékének fogja szentelni. A kormány nevében Tatarescu beszél, a liberális párt nevében Dinu Bratianu és minden párt vezére méltatni fogja a tragikus végű politikust.

Bucuresti. Saját tud. Iamandi belügyi alminiszter Iasiban nagy beszédet mondott tegnap. Ismételte Tatarescu ismert kijelentését, amely szerint a kormány semmi fenyegetéstől nem riadva vissza, rendet fog teremteni az országban, mert lehetlenség, hogy egy kis terrorcsapat ráerőszakolja akaratát az ország népére.

Békevacsoara Maniu és Vajda között

Bucuresti. Saját tud. Michalache nagy buzgalommal folytatja akcióját Maniu és Vajda kibékítésére.

Tegnap vacsorára hívta mindkettőjüket s a két államférfiú meg is jelent. Ott volt Madgearu is és mindenki jelentős politikai fordulat bekövetkezését várta ettől a vacsorától, illetve a nagy ellenfelek találkozásától. Vacsora után azonban kijelentették az éjjelig türelmetlenül várakozó újságíróknak, hogy az egész idő alatt nem volt szó politikáról. Ez azonban nem látszik valószínűnek.

Tény, hogy a két erdélyi politikusból sok hajlandóság van a teljes kibékülésre, de híveik heveskedése s az egyre megújuló ellenséges megnyilatkozások miatt továbbra is feszült a viszony, úgy a két vezér, mint a két tábor között.

JULIER FERENC

„1914-1918“

A világháború magyar szemmel

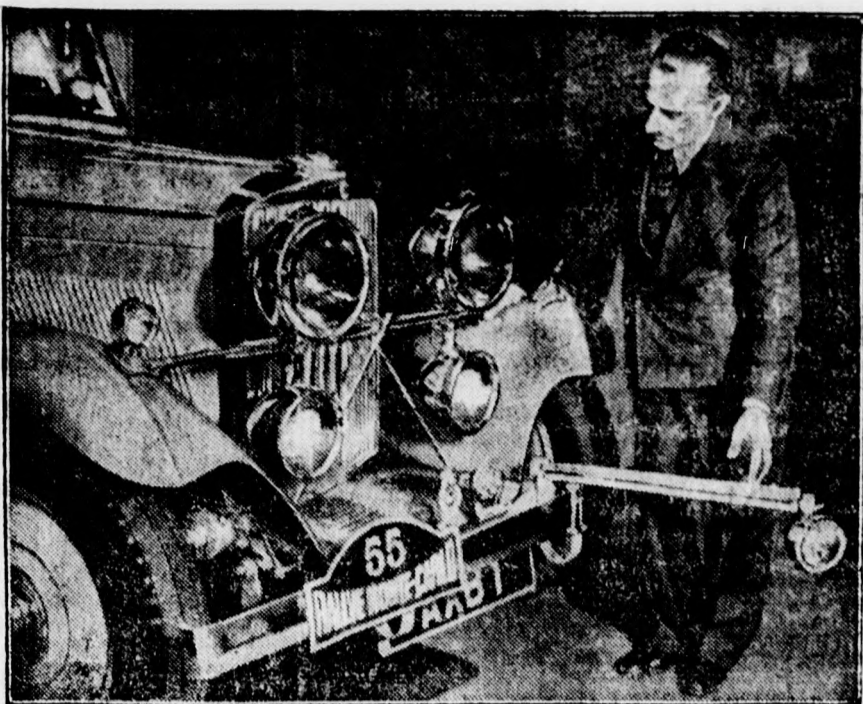
Gyönyörű amatőr kötés
ára 260 lei és portó

A Magyar Szemle Társaság kiadása

Kapható: az ERDÉLYI LAPOK
KÖNYVOSZTALYANAL.

Hét lámpa a montecarlói utra.

Joyce ismert angol autóvezető nehéz Talbot kocsjára hét lámpát szerelt fel, hogy montecarlói „csillagutját”, amely vészfényben zajlik le, a felszerelt fényszórókkal hatásosabbá tegye. Képünkön Joyce hétlámpás kocsija előtt áll.

Anglia a leszerelési egyezmény létrejöttét erőlteti

Megegyezés Mussolinival a genji Népszövetség reformja felől. Az angol külügyminiszter hatvan interpellációra adott választ

Londonból jelentik: Az angol alsóház a karácsonyi szünet után hétfőn ült össze először. Az ülést nagy érdeklődés előzte meg, mert híre járt, hogy a külügyi kérdésekről nem kevesebb, mint hatvan interpelláció várja Simon külügyminiszter választát, s hogy a külügyminiszter válaszolni is fog. Erre való tekintettel a karzatok is zsufozásig megteltek, megjelent a diplomáciai kar, köztük a német követ is.

Simon külügyminiszter beszéde elején kijelentette, hogy Anglia elérkezettnek látja az időt, hogy ismeresse álláspontját az európai kérdések tekintetében. Ami a Népszövetség reformját illeti, az angol kormány azon az állásponton van, hogy az azzal összefüggő bármely kérdés a leszerelés problémája mögött második helyen áll. Örömmel állapíthatja meg, hogy azoknak a tárgyalásoknak eredményeként, amelyeket nemrég az olasz kormányelnökkel folytatott, — ezt a felfogást az olasz kormány is megerősíti és a francia kormány is helyesli. Mussolini egyébként világosan értésére adta, hogy a reformmal a Népszövetség megerősítését célozza.

A miniszterelnök aggodalma amiatt, hogy a légi fegyverkezésben Angliát túlhaladták.

A leszerelés kérdésével kapcsolatban MacDonald miniszterelnök is felszólalt. Kijelentette, hogy az angol kormány teljes egyenjogúságot követel a légi fegyverkezés terén a többi

állammal. Olaszország, Belgium és Svájc — mondotta — utóbb növelték légi haderejüket, s az angol kormány ezek között háttérbe szorult. Az angol kormány nemzetközi megegyezés útján maximálni akarja ugyan a légi fegyverek számát, de ragaszkodik a teljes egyenjogúsághoz.

Runciman kereskedelmi miniszter is felszólalt. Bejelentette, hogy az angol kormány figyelmeztetni fogja Franciaországot, hogy ha 6 hónapon belül nem helyesbíti a behozatali hányadra vonatkozó rendelkezését, Anglia megtorló lépéseket tesz.

Az angolok új leszerelési javaslata

Londonból jelentik: Az angol kormány hétfőn eljuttatta a kormányokhoz új leszerelési emlékiratát, amely — állítólag — kielégíti a francia biztonsági követelményeket is. Evégett a Kellogg-paktumot (a fegyveres támadásról való kölcsönös lemondást) lényeges részévé teszi a jövőbeli leszerelési egyezménynek. Így kívánja az angol kormány a franciákat engedékenységre bírni a német fegyverkezési egyenjogúság tekintetében.

A javaslat három részből áll. Az első rész bizonyos támadó fegyvernemek kiküszöbölésére vonatkozik. A második rész megadja Németországnak a fegyverkezési egyenjogúságot, olyanformán, hogy a próbaidőt elejti és megengedi, hogy Németország beszeresse a védelmi fegyvereket. A harmadik rész általános biztonságról szól és a Kellogg-paktumon épül fel.

Az osztrák-német viszály a Népszövetség előtt

— Az olaszok nem látják az ügyet alkalmasnak a beavatkozásra —

Bécsből jelentik: Az alsóosztriai parasztszövetségben Dollfuss szövetségi kancellár nagy beszéd keretében ismertette az osztrák-német konfliktus ügyét.

— Eddig — mondotta, — nem alkalmaztam a nemzetközi alapon rendelkezésre álló eszközöket, mert az volt a nézetem, hogy két német államról van szó. De amikor rakományok számra érkeznek a robbanóanyagok, amikor páratlan izgatás folyik s amikor Hitler uralomrajutásának évfordulójára döntő rohamot ígérnek — akkor el kell határoznom, hogy mindent megteszek az ország függetlensége érdekében. Tudomására hozva a német kormány álláspontját. Ha ez nem hozza

meg a várt eredményt, levonom a következtetéseket.

Párizsból jelentik: A félhivatalos Le Temps megállapítja, hogy a német birodalmi kormánynál az osztrák-német konfliktus ügyében tervezett nagyhatalmi demars teljesen illuzóriussá vált, mert Olaszország arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem vesz részt ilyen lépésben. A lap olasz illetékes tényezője hivatkozva írja, hogy Olaszország semmi értelmét nem látja a három nyugati nagyhatalom berlini demarsának Olasz vélemény szerint annak sem volna értelme, hogy az ügyet a Népszövetség elé vigyék. Nem lenne hatása a lépésnek, mert Németország nem tagja a Népszövetségnek.

SZÍNHÁZ

Amagyar színészet és színészek tragédiája Bucureștiben

Harmadszor bukott meg a magyar színházi vállalkozás. — Százezer magyar közönye meglörhetően. — Éheznek a színészek

Bucuresti. Saját tud. Ismét megbukott a bucuresti magyar színház. Három év leforgása alatt már a harmadik kísérlet végződik kudarcra. Hiába minden művészeti elgondolás és üzleti számítás. Hiába a nagy garral beköszöntés, épügy, mint a szelíd és szerény megjelenés a bucuresti láthatáron. Hiába a dráma és az operett, a bohózat és a revü. Nem lehet megtörni a bucurestii magyar közönség közönyét. Minden olyan kezdeményezésnek, amely Bucuresti hatvanezer, de egyesek szerint százezer, vagy még több magyarját állandó színházzal akarja megajándékozni, menthetetlenül kudarc a vége.

A most levitézlett magyar színtársulat utolsó előadása a múlt vasárnap volt a Roxi mozi emeleti helyiségében. Ide menekültek színészeink, miután a Ventura színház alagsorában levő, ugynevezett „Majestic” helyiséget nem eléggé érthető körülmények között el kellett hagyniok. Állítólag azért, mert itt nem lehetett több operettet játszani. De az sincs kizárva, hogy az igazgató a terembert nem bírta fizetni, amin nem is lehet csodálkozni, annyi üres ház után.

A Roxi teremben azonban zsúfolt nézőtér tápsolta végig az előadást. Vasárnap volt s ilyenkor van ideje szórakozásra a bucurestii magyar iparostársadalomnak, amely hétköznapokon a késő esti órákig nem hagyja el műhelyét, úgyhogy fizikai ideje se lenne valamilyen magyar kezdeményezés támogatására.

És emiatt a vasárnapi közönség miatt kár és vétek talán, hogy a magyar színészek Bucurestiben nem tudják sohasem kitölteni az egzisztenciális ürt vasárnapról vasárnapig. Ennek az ünnepnap közönségnek az öröme, magyar szórakozása minden áldozatot, minden igényfokozást megérdemelne annak a társadalmi osztálynak a részéről, amely a munka napjain is rendelkezik idővel, pénzzel s egyéb javakkal.

Nos, a magyar színtársulat három héten keresztül kibőjtölte a sovány hétköznapokat a vasárnapi eredmények reményében. s a társulat maga vitélül bőjtölt volna tovább is, de az igazgató nem bírta már a ráfizetéseket. Gyakorlati üzletember lévén, be kellett látnia, hogy ez a vállalkozás nem jövedelmezheti ki soha a befektéseket, annál kevésbé virágozhatik fel annyira, hogy meghozza a ráfordított munka és tőke gyümölcsét...

Most tehát az a helyzet, hogy a derek fásból lett színigazgató, akinek csak érdemül lehet betudni, hogy Bucurestinek három hétig magyar színházat nyújtott, végleg elvesztette a kedvét — s talán maradék pénzét is — s nem hajlandó tovább folytatni a játékot.

Mi történjék azonban a színészekkel?

Természetes dolog, hogy a színészek ilyenkor szidják az igazgatót. Itt rekedtek Bucurestiben, pénz nélkül, ami sokkal veszedelmesebb, mintha valamelyik erdélyi vidéki városban mentek volna tönkre.

Fentjártunk a napokban a főhadiszállásukon, a Calea Victoriei egyik penziójában, amelynek erdélyi nő a tulajdonosa. Itt lakik a magyar társulat zöme: Székely Bálint bonviván, Vig Ernő táncoskomikus, Kőszegi Dusi szubrett, Kőszegi Manyi, a másik szubrett és még néhányan. Mondhatom, dicséretes akasztófahumorral viselik sorsukat. A nap legnagyobb részét ágyban töltik s „átdumálnak” egymáshoz a szomszéd szobába. Persze ezt a beszédet csak az érti meg, aki ismeri az összes dívatos operettek valamennyi ostoba viccét, mert néha egy fél mondat, kiszakítva egy ilyen életről, lehet nagyon szellemes megjegy-

zés is, komoly állásfoglalás is, esetleg becsületsértés, de annak való értelme rejtve marad a laikus elme előtt.

Például gyakran előfordul ez a kijelentés: — A pancsovai országuton.

Amit úgy kell érteni, hogy valamelyik operetthős öregapjának hízott disznósordája halad ugyan a pancsovai országuton, de attól a bucuresti magyar színészek „megdögölhetnek” éhen.

A szó szoros értelmében vett éhenhalás veszélye legalább a penzió lakóit nem fenyegeti. Messzemenő hitelt élveznek, amit, igaz, egyre több aggodalommal nyújt a tulajdonos. Hallottam éppen, amint a bonviván meggyőző dumája ellenére is így csattant ki türelmetlensége, bosszúsága:

— Már annyit ráfizettem ebben a penzióban a hiszékenységem miatt, hogy házat vehetnék rajta a Calea Victoriein. Már látom, hogy ennek is ráfizetés lesz a vége.

Ez nem is valószínűtlen. Egyik hölgy így számolt be vagyoni állapotáról:

— Huszonegy lelem van. Pont három levet irhatok és vége.

A levélírásnak pedig nagy jelentősége van ilyenkor. S. O. S. jelek mennek mindenfelé jóismerősökhöz, jóbarátokhoz, régi igazgatókhoz, akiknél követeléseik maradtak sőt az egyik diva elvált férjéhez is menesztett véskiáltást:

— Küldj pénzt azonnal, mert nagy bajban

Még néhány példány kapható

a következő naptárakból:

1. ERDÉLYI SZENT CSALÁD NAPTAR. Sima papíron, igen szép képekkel, művészi borítással, a legváltozatosabb tartalommal. 160 oldal. Ara: 20 lei
 2. MESEMONDÓ NAPTAR. Népies, érdekfeszítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész. 112 oldal. Ara: 15 lei
 3. FÖLDMŰVELŐK NAPTÁRA. Népies, érdekfeszítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész. 112 oldal. Ara: 15 lei
 4. KERESZTÉNY ÉLET KÉPES NAGY NAPTAR. Népies, érdekfeszítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész. 112 oldal. Ara: 15 lei
 5. PÁZMÁNY PÉTER NAGY KÉPES NAPTAR. Népies, érdekfeszítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész. 112 oldal. Ara: 15 lei
 6. MÁRIAPÓCSI KÉPES NAGY NAPTAR. Népies, érdekfeszítő tartalom, teljes vásárjegyzék, piros-fekete naptárrész. 112 oldal. Ara: 15 lei
- Magános megrendelőknek, legalább 20 példány rendelése esetén 10% engedmény 20 példányon felüli rendelés esetén a szállítási költséget a kiadó viseli. Könyvkereskedőknek legalább 30 példány rendelése esetén 25% engedmény.

ERDÉLYI LAPOK NAPTÁROSZTÁLYA

vagyunk!

Közben okoskodnak, hogyan lehetne a színházat konzorciális alapon folytatni és legalább heti három előadással kísérletet tenni. De igen nagy akadály, hogy farsang van s ilyenkor az összes használható termeket bálónak foglalják le. Minden nap újabb kombináció merül fel, s vannak órák, amikor a színházalapítás ragyogó vállalkozásnak tűnik fel, annyi az ajánlattevő. Legkomolyabban veszik a színészek ezek között egy bucuresti román újságíró ajánlatát, aki román-magyar operett-társulatot akar szervezni és egy cipőgyáros tervét, aki a régi igazgatóval rokoni kapcsolatban van és aki százezer lei befektetéssel fei akarja élesíteni a bucurestii magyar színházat olyanformán, hogy hétköznapokon 10 leies helyárrakkal népelőadásokat tartva, kísérelné meg a vásár- és ünnepnapok kibőjtölését. (j. b.)

Operett-esték Oradeán

Szombaton és vasárnap este úgynevezett nagy operettet játszott Parlagi Lajos színtársulata. Szombaton este *Amikor a kislányból nagy leány lesz*, vasárnap este pedig az *Erik a bizakalysz* című operetteket mutatták be, *Karácsonyi* Illi felléptével, aki nagyszerű tehetségében csillogtatta ének- és játéktudását, szemképrázatában elegáns volt és friss, eleven tempót, ritmust vitt játékával a színpadra. Őszinte és nagy sikere volt. Első este *Erényi* Böske játszotta a szubrett szerepét, annyi művészi finomsággal és kedvességgel, hogy valóssággal magával ragadta a közönséget. Második este a nagyon fiatal és nagyon tehetséges *Stefanidesz* Illi volt a szubrett; temperamentumos játéka, elegáns megjelenése, nagyszerű táncudása pompásan hatott. Meglepetés volt a bonvivánná avanzsált *Diró* P. Béla, akinek kellemes énekhangjával, jó megjelenésével volt sikere. A fiatal színész, ha játékban fejlődik és csiszolódik, nagy nyeresége lesz a bonvivánokban szükkölködő színpadoknak.

Az együttesben, mint mindig, most is nagyon jó volt a mindig kifogástalan *Tóth* Elek, — aki ezalkalommal énekeszerepét játszott — *Benes* Ilona, *Tompá* Béla, *Tompá* Sándor, a mindig remekül maszkírozott *Rajnai* Sándor, *Balázs* Samu, *Stoll* Béla, *Czoppán* Flóri, *Fekete* Kató és a többiek.

Az operetteket *Hetényi* Elemér rendezte gondosan. A zenét *Stefanidesz* József dirigálta hatásosan, mindenre kiterjedő figyelemmel

Helii műsor:

ORADEA:

Szerdán este fél 9 órakor: **Több mint szerelem.** Rendes helyárrakkal.

Csütörtökön délután 4 órakor 10 és 17 leies helyárrakkal: **Péznem minden.**

Csütörtökön este fél 9 órakor: **Több mint szerelem.** Rendes helyárrakkal.

Pénteken este fél 9 órakor premier: **Zsindelyezik a kaszárnya tetejét.** A legjobb, legszenzációsabb és legnagyobb sikerű operett. Rendes helyárrakkal.

Szombaton délután 4 órakor: **Aranyifju.** Szombat este 9 órakor: **Zsindelyezik a kaszárnya tetejét.** Rendes helyárrakkal.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matinón 10 és 17 leies helyárrakkal: **Timosa.** A darab eredeti zenéjével.

Vasárnap délután 3 órakor: **A nyitott ablak.** Mérsékelt helyárrakkal.

ARAD

Szerda este fél 9 órakor: **Tessék beszállni.**

Csütörtök: **Kék lámpás.**

Péntek este fél 9 órakor: **Kadetszerelem.**

Szombat este 9 órakor Szendrei Mihály színtársulat színészi működésének félévszázados jubileuma és búcsúja a színpadtól: **Hattyu.**

TIMISOARA: Szerda: **Zsindelyezik a kaszárnya tetejét.** Csütörtök délután: **Bolondóra.** — Este: **Egycsók és más semmi.**

Péntek: **Feketeszaru cseresznye.**

SATU-MARE: Szerdán: **Aranyifju.** Csütörtökön: **Aranyifju.**

HIREK

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal
Oradea, Str. Regele Carol II 5.
Postafatakrékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Felolvaszerkesztő: **Perédi György**

Ciujai szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Ciuj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint északkeleti szél, délen és keleten hő várható, a hőmérséklet lényeges változása nélkül.

Megindult az olvadás az ókirályságban. București. Saját tud. A fagy az egész országban enyhült. Bucureștiben erősen olvad. Predealon tavasz van, 10 fok meleggel. Erdélyben 13 fokkal emelkedett a hőmérséklet.

Mária királyné Belgrádba utazott. Timișoara. Saját tud. Mária anyakirálynő hétfőn este Belgrádba utazott.

Mihály nagyvajda hazaérkezett. București. Saját tud. Hétfőn éjjel háromnegyed 12 órakor a Simplonnal a fővárosba érkezett Mihály nagyvajda, aki mint ismert, hosszabb időt töltött édesanyjánál Firenzében. Az állomáson Ilasievic udvari marsall és több katonai előkelőség fogadta, valamint összes iskolatársai, akiket különös örömmel üdvözölt. Mihály nagyvajda azután autóbába ült és a Calea Victoriei-úti királyi palotába ment, ahol jelenleg Károly király tartózkodik.

Ciuc megyei tanügyi statisztika. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Az itteni tanfelügyelőség jelentette a közoktatásügyi miniszteriumnak, hogy a megyében sikerült a folyó iskolai évben is az állami tanítók számát szaporítani, az előző évi 289-ről 325-re emelkedett. Nemzetiség szerint a 325 tanító a következőképpen oszlik meg: román 114 férfi, 109 nő, magyar 60 férfi és 42 nő. Tanügyi körökből vett értesülés szerint most 200 állami tanítói állást fognak kreálni a vármegyében.

Zürichi zárlat. Párizs 20.28 háromnegyed, London 16.17, Newyork 321 háromnegyed, Brüsszel 71.82 fél, Milánó 27.10, Madrid 41.45, Amsterdam 207.35, Berlin 122.32 fél, Bécs 72.93 (57.35), Prága 15.28 fél, Varsó 58.05, Belgrád 700, București 305.

Agykezelésre oktatják a baliállakat.

Olaszországban a fasiszta ifjúsági szervezetek már a legzsengebb korban is katonás nevelésben részesítik az ifjúságot. Képünkön a baliállak (gyermekesapat) agykezelést tanulnak.

Meghalt Holéczy Gyula. Az erdélyi részek mérnöki karának egyik nagytekintélyű és közismertséget szerző tagja Holéczy Gyula ny. műszaki tanácsos a Román Koronarend tulajdonosa, a Satu-Mare megyei államépítészeti hivatalnak évtizedeken át vezetője, 65 éves korában Satu-Maren meghalt. A zseniális mérnök nevéhez maradandó alkotások fűződnek. Egyik zseniális alkotása a Gutin hegyesúcsán át épített szerpentin. Ugyancsak ő tervezte az Avason áthaladó traverzális utat. Holéczy az impériumváltozás után is megtartotta hivatalát és csak négy év előtt ment nyugdíjba. Halálát az egész magyar társadalom, özvegye és négy kisgyerméke gyászolja. Kedden délután temették el a luteránus egyház szertartása szerint.

Előtte a vendéglőben üzletársát. Timișoara. Saját tud. A Józsefkülvárosban borzalmas gyilkosság történt egy vendéglőben. Ez rövid időn belül immár a harmadik gyilkosság ebben a városrészben. Csonka Toma 33 éves óksodai mézárómester hétfőn estefele Marton Károly timișoarai mézáróossal, akinek a Scudier-téren nagy üzlete van, betért az üzlettel szemközti Rosental-féle vendéglőbe, hogy egy „aldomást” megigyanak. Csonka ugyanis, aki aznap a vágóhidon számos sertést és birkat adott el a hűsipaárosoknak, a délután folyamán az utóbibakat felkeresve, inkasszálta a vételarat. Martin is vett sertést s amikor a nala megjelent Csonkának az árát kifizette, ez mindenképpen azon volt, hogy legalább egy pohár bort kell meginniük. Különben is a vendéglő előtt várt Csonka teherautója, már egész délután. Csonka üzletársá Adamovics József közben kereste mindenütt a mézárósmert, aki őt is a Rosental-féle vendéglőbe rendelte. Adamovics így, keresés közben elért a Scholier-féle vendéglőbe is, ahol Csonka régebbi üzletársá Rotariu Pével iddógált. Megkérdezte tőle, nem látta-e Csonkát, mert azt hasztalan várta a másik vendéglőben. Rotariu így tudta meg, hová kell volt üzletársának jönnie. Ugyanis azóta, hogy együtt dolgoztak, haragosa volt, mivel azt állítja, hogy Csonka őt kétszáz ezer lejfel megkárosította volna. Rotariu felkelt és elment a Rosental-féle vendéglőbe. Ott találta Csonka sofőrjét és Surdu Pávát mézáróssal. Ezek szemeláttára elővette revolverét és megtöltötte. Nemsokára megérkezett Csonka Toma Martin mézáróossal. Ők a vendéglő hátsó termébe vonultak vissza, amire Mutiu Georgehe sofőr értesítette gazdáját, hogy Rotariu éppen előbb megtöltötte revolverét. Erre azonban már Rotariu is megjelent, odalépett volt üzletársához és négyezer leit kért tőle. Csonka az asztalhoz invitálta s erre ketten valami régebbi ügyletről beszélgettek, civakodtak.

— Ej, ezt a dolgot mi sohasem fejezzük be — szölt végre is Csonka Toma s hogy a dolgának végét vessen, felállt s elkészönt.

— Nem vagy ember — kiáltott erre Rotariu, egy fityinget sem adok az életedre!

S ugy, ültében, hirtelen előkapta revolverét — amelyet annak megtöltése után kabátja zsebében tartott — s villámsebességgel kétszer rálőtt a vele szemben állóra. Csonka lebukolt. Rotariu azonban reá már a harmadik lövést is leadta, amire Martin is felugrott, hátulról megragadta a lövöldözőt s oldalvást fordította. Rotariu negyedik lövést is leadott, de az már Martin balcombját furta keresztül. Csonka óksodai mézárómester holtan maradt a padlón. Egyik golyó a mellét furta keresztül, a másik a vese környékén furta át a testét, a harmadik pedig a nyakát lötte keresztül. A gyilkost ott a helyszínén fogták el. Martin a Bánáti Szanatóriumba vitette magát. Az eset — lévén ez a Józsefváros egyik legforgalmasabb helyén — óriási néptömeget vonzott a vendéglőhöz. És érdekes, amikor vagy egy óra múlva a rendőrség a gyilkossal együtt a vendéglőbe visszatért, hogy a helyszínen rekonstruálhassa az esetet — a szobában, ahol kevéssel előbb még Csonka holtteste hevert, jazz-zene játszott, valami artistanő énekelt s a vendégek nagyokat tapsoltak. Éppen táncra akartak perdülni. A természet néhány perc-re kiűritették. Csonka özvegyet és két kisgyermekét hagyott hátra. Rokonai az esetről értesülve, hamar a városba érkeztek és a gyilkost csak bizonyos rendőrségi óvintézkedések után lehetett az utcán végigvezetni: attól tartott a rendőrség, hogy a Csonka rokonai megölncsélnek.

Drogeriai és kozmetikai szükségletét szerezze be

Pap Károlynál

DROGERIA CENTRALA

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 11. Széchenyi-épület.

Sassu lett az ipar és kereskedelemügyi miniszter

București. Saját tud. A király kedden aláírta azt a királyi dekrétumot, amellyel Vasile Sassu ipar- és kereskedelemügyi miniszterre nevezi ki. (A tárcát tudvalevően eddig ideiglenesen Tatarescu miniszterelnök töltötte be.) Az új miniszter kedden délután 3 órakor leteszi az esküt a király kezébe, fél 4 órakor pedig részt vesz a királyi palotában tartandó minisztertanácson, amelyen Ofelsége elnököl. Sassu kinevezésével a kormány most már véglegesen kiegészült és összetételében a közeljövőben nem várható semmi változás. Ennek ellenére mégis erősen tartja magát a hír, hogy a rövidnek ígérkező parlamenti ülésszak befejezése után 4 új tag kerül be a kormányba.

Egy kaukázusi herceg tragédiája a timișoarai népkonyhán

Egy ukrán asszony három lövéssel agyonlőtte

Timișoara. Saját tud. A gyárvárosi népkonyhán kedden délután ebéd alatt egy asszony jött be, aki egy szegényes külsejű munkanélkülit 3 revolverlövessel leterítet. Mint kiderült, az áldozat *Berezovszky Vladimirovics* Pál, kaukázusi herceg, aki itt él emigrációban és Aradon, Lugojon, a régi királyság több helyén tengette életét. Mast 60 leles napibérrel a városi fuvartelepen dolgozott. A múlt évben Brailában megbetegedett, kórházba került. Hirdetést tett közzé egyik lapban, hogy ki segítene ruházattal és étellel egy elszegényedett orosz herceget. *Cioban* Mina, ecaterinoslavai illetőségű ukrán asszony megszánta a szerencsétlen embert és rendszeresen segítette. A férfi házasságot ígért az asszonynak, majd Timișoarára jött és az asszonyt is hívta, jöjjön utána. Ez meg is történt, de a férfi ekkor már más nővel élt együtt. Az asszony, aki minden pénzét a hercegre költötte, az utcára került. Utóbb Lambrino táblabíróhoz került szogálatba. Ellopta a bíró revolverét és elment a népkonyhára, ahol elkövette tettét.

A herceg meghalt. A gyilkos asszonyt leterítették. Kijelentette, hogy nem bánta meg tettét, mert minden nyomoruságát ennek az embernek köszönheti.

Negyvenmilliót költöttek pálinkára és harmincmilliót dohányra.

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Mélységes megdöbbenéssel kell megállani a szeszfogyasztás ciuc megyei most közzetett statisztikája előtt. Eszerint Ciuc megyében az elmúlt évben negyvenmillió lei értékű szesz és pálinka fogyott el. Hangsúlyozzuk, hogy csak szesz és pálinkáról van szó, a bor és sör fogyasztott mennyiségének értéke nincs benne. Ilyenformán aztán könnyű magyarázatát találni a székellyföldi, hovatovább mind jobban és jobban szaporodó bűntényeknek, közéleti fertőzéseknek. Ha most ehhez a hatalmas számhoz hozzávesszük a múlt évben elfűstölt dohány mennyiség harmincmilliót kitevő értékét, önként felmerül a kérdés, hogy a fölöslegesen, sőt károsan kiadott hetvenmillió lejfel milyen nagy lépéssel lehetett volna előbbrevinni a kulturát, jótékonyt, népjólétet. Értesülésünk szerint az illetékeseket is megdöbbenettette a mai hihetetlen nyomoruság között pálinkára és dohányra kiadott hatalmas összeg és tömörülést sürgetnek abban az irányban, hogy gátat lehessen vetni a szesz italok és dohányzás mértéktelen élvezetének.

Üzönvíz előtti őssallat a törvényszék előtt.

Két newyorki színházzal között kártérítési per van folyamatban utánzás miatt. A per koronatanuja egy dinoszaurusz tízenkétméter hosszú modellje, amelyet „tanunak” megidéztek a newyorki törvényszék udvarára.

Akik újra meg akarják vásárolni saját földjeiket. Mercurea-Ciuc. Saját tud. László Árpád és negyven társa, siculeni gazdálkodók küldöttséggel keresték fel a Magyar Párt ciucmegyei szervezetét és arra kérték a pártvezetőséget, országgyűlési képviselői útján tegyen lépéseket abban az irányban, hogy az agrárreform kapcsán kisajátított ingatlanokat adják vissza, forgalmi áron, hajlandók vételárat fizetni. Erre a lépésre az a körülmény kényszerítette őket, hogy megunták, minden ellenszolgáltatás nélkül elvett, de árendába visszahagyott földjük után a magas bérösszeget és adót fizetni. A kisajátítás 1923-ban történt és a tíz év alatt fizetett adó- és bérösszeeggel már kétszeresen megvették saját földjüket. Az a legérdekesebb a dologban, hogy a sporttelep és tisztviselői lakás céljaira kisajátított ingatlanok igénylői irásban lemondottak eredeti tulajdonosaik javára, azonban a földművelésügyi kormány, állami rezerváknak minősítette az ingatlanokat s nem adja vissza. A negyvenegy gazdálkodó most hallott róla, hogy a kormány rendezni kívánja ez év folyamán a kisajátítással kapcsolatosan felmerült sok zűrzavart, sőt mintegy 10 millió lejtel a kisajátított birtokok megváltási összegének a kifizetését is kilátásba helyezte és ez indította a negyvenegy székelty arra a szokatlan lépésre, hogy saját földbirtokuk megtartásáért még súlyos anyagi áldozatot is hozzanak.

Azt az aradi uriaszonyt, aki szeptember 8-án a radnai búcsún 100 darab Kis Szent Teréz képet vett át Kuchta Endrénéől eladás véget ezuton is kéri az oradea-ujvárosi római katolikus plébánia hivatal, hogy címét közölni szíveskedjék.

öt világrészen keresztül . . .

(Legszébb utleírások és uti-élmények)

Erdősi: Napsütéses Indiában

füzve 170 lei.
vászonkötésben 185 „
diszkötésben 300 „

Kolemen: Tut-Ankh-Amen földjén

kötve 185 „

Kalmár: Küzdelmek a fehéralál országában.

(A nagy sarkutazók szenvedései és győzelmei). I, II. (kötve) . . . 400 „

Kalmár: Ismeretlen népek földjén

füzve 170 „
kötve 200 „

Böle: Spanyalföldön (kötve) . . . 245 „ és 10 lei portó.

Kapható:

az ERDÉLYI LAPOK könyvosztályánál

Senjuro Hayasi, Japán új hadügyminisztere.

Araki japán hadügyminiszter hirtelen lemondása után Hayasi tábornok követte őt a miniszteri székhelyben, aki a legelszántabb oroszellenes irányzatot képviseli.

Hetven szülőre 148 ezer lei iskolai bírság. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Alfalu az a község Ciuc megyében, ahonnan a legtöbb iskolapanaszt jelentik. Căpăta Moise állami iskolai igazgató azon dolgozik, hogy a községben az évszázados felekezeti oktatást megszüntesse. Legutóbb növelemzésel akarta arra kényszeríteni a székely gyermekeket, hogy az állami iskolába menjenek át és amiért rendeletet nem teljesítettek, igazolatlan mulasztás címén mintegy hetven szülőre 148 ezer lei bírságot vetett ki, pedig a gyermekek szorgalmasan látogatják a felekezeti iskolát, tehát iskolamulasztást nem követnek el. Dr. Pál Gábor országgyűlési képviselő közbenjárta dr. Otetea Valér vármegyei prefektusnál, hogy a büntetések végrehajtását függeszse fel. A prefektus erre vonatkozólag megnyugtató kijelentést tett.

Kávóházakban, vendéglőkben mindenütt kerje az „Erdélyi Lapok”-at.

* **Kezdődő érlelmeszedésnél** a természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja.

Orosz megtérések az Egyesült Államokban. Baltimoréból jelentik: Wladimir Alexandroff orosz érsek 1933 pünkösdjén megtért a katolikus anyaszentegyházba. Az ortodox hitről a katolikus vallásra megtért püspököt a Szent Szinodus Amerikába küldötte misszionáriusnak. San-Franciscóban Tychon, a későbbi pátriarka szentelte fel görögkeleti pappá. Harmincegy esztendő papi működése alatt tagja lett a Szent Szinodusnak és több fontos megbízást kapott a cári kormányoktól. Majd a múlt év június 4-én a graymoori katolikus templomban letette az apostoli hitvallást. Hő vágya, hogy Rómába eljusson a Szentatyára elő. Wladimir Alexandroff állítása szerint az Egyesült Államokban igen sok orosz visszatérése várható az anyaszentegyházba. Tizennégy görögkeleti pap már megtért. Mivel pedig a katolikus egyház papi rendjüket érvényesnek ismeri el, mindnyájan katolikus áldozópapokká lettek.

Csecsemőjével ment az iskolába. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Mihály Elekné, leánynevén Bélint Veronika a megye egyik községében felhívást kapott az állami iskolai igazgatótanítótól, hogy mint igazolatlan iskolamulasztót súlyos bírsággal sújtotta, amely összeget csak akkor törölheti, ha azonnal megkezdi az elemi iskola hetedik osztályának a látogatását. A hatszáz lei kirótt pénzbírság nagyon megijesztette Veronikát, aki már 17 éves, egy évvel ezelőtt férjhezment és már gyermeke is született. A fiatalasszony ezért ölbekapta nyolchónapos csecsemőjét és elvitte az iskolába. Miután nem akarta, hogy az iskolás gyermekek kinevessék, bevitte a kis gyermekét az állami iskolai igazgató feleségéhez.

— Fogjasza meg egy kicsit Jánoskát a nagysága, amíg jövök.

— Hát maga hova megy Veronika?

— En-e? Én megyek az iskolába, itt a tanító úr írása, hogy muszáj menjek. Ha haza nem engednek, én járok az iskolába, de Jánoskát gondolozza a nagysága.

A tanító román ember volt és nagyot nézett, amikor a csizmás menyecske belépet és egyenesen illemtudóan beült a hátsó padba.

— Maga megbolondult „néni”, hogy iskolába jött?

— Ugy lehet nem én bolondultam meg, hanem más, mert itt az irás, hogy jöjjenek iskolába hanem fizessenek hatszáz leit.

Közben bejött a tanító felesége a síró gyerekekkel, hogy rosszul viselte magát.

— Kie ez a gyermek? — csodálkozott a tanító.

— Ezé az asszonyé ni, aki ott áll a hátsó padba. Behozta hozzám, hogy ügyeljek rá, amíg ő iskolában lesz és azt ígérte, hogy mindennap én gondjaimra bizza, ha őt iskolába kényszerítik.

— Na, vegye fiam a gyermekét és menjen haza.

— Nem veszem én addig, míg irást nem ad, hogy a hatszáz leit nem kell megfizetnem.

— Itt az irás Veronika, most már nyugodt lehet, nem kell fizetnie. Ezért csak arra kérem, ne mondja el senkinek ezt a dolgot, ne nevesse ki az emberek.

Veronika nem mondotta el, de az eset kitüdőtt. Kitünő karkép az állami oktatás rendszertelenségére. (a. i.)

A kiadóhivatal üzenetei

Mindazok részére, akik befizetésükkel jogsultságot szereztek maguknak ahhoz, hogy sorolásunkon résztvegyenek, a napokban nekikre kiállított, megfelelő számmal ellátott igazoló-levelezőlapot küldünk ki. Ennélfogva a lapunk utján kért nyugtázást mellőzni fogjuk. Amennyiben február 10-ig valaki a befizetők közül nem jutna számozott levelezőlap birtokába, úgy annak azonnali bejelentését kérjük, megfelelő intézkedés céljából. A sorolás február hó 17-én lesz. A hirdett február 1-i fizetési határidő semmi körülmények között nem hosszabbítható meg.

SPORT

Románia második lett a négyes bobvilágbajnokságon

Garmischpartenkirchenből jelentik: A nemzetközi bobbét keretében az olimpiai pályán szombaton kezdődött a négyes bob világbajnoki verseny az első és második előfutambonyolításával. Részletes eredmények: A négyes bob világbajnoki verseny első napjának eredménye: 1. Németország I. (vez. Kilián) 2 p 39.45 mp. (első futam 1 p 20.14 mp., második futam 1 p 19.31 mp.) 2. Románia II. 2 p 44 mp. 3. Románia I. 2 p 44.37 mp. 4. Franciaország I. 2 p 44.79 mp. 5. Ausztria I. 2 p 46.06 mp. 6. Ausztria II. 2 p 49.20 mp. 7. Anglia I. 2 p 51.49 mp. 8. Svájc I. 3 p 02.30 mp.

9. HDV (Csehszlovákia) 3 p 16.27 mp. 10. Németország II. 3 p 34.17 mp.

Vasárnap bonyolították le a négyes bobvilágbajnoki verseny harmadik és negyedik futamát. A szombati és vasárnapi eredmények alapján négyes bobversenyben: világbajnok Németország I. 5 perc 32.75 mp-es idővel. 2. Románia II. 5 perc 38.49 mp. 3. Franciaország I. 5 perc 41.96 mp.

A román II. csapat szép helyezése váratlan, de egyben a román bobsport újabb fejlődéséről tesz tanubizonyságot.

A fővárosi boxolók nyerték a București—Timișoara városközi versenyt

— A timișoaraiak egyellen győzelmét Dörfler aratta —

Timișoaráról jelentik: Szépszámú közönség jelenlétében bonyolították le a sörgyár nagytermében a fővárosi és a temesvári boxolók között hirdetett ökölvívómérkőzést. A verseny rögtön az elején csalódással kezdődött a nézők számára. A bucuresti válogatott helyett csak a CFR — egyébként kitűnő — boxolói jöttek le. A verseny rendezése sem volt kielégítő, a zsűri pedig nem állt helyzete magasztán. Ez okozta azután, hogy már az első szám után füttykoncert fogadta a zsűri intézkedését. Hasonló dolgok a boxsportnak vannak kárára. Romániában ezeideig Timișoarán és Bucurestiben a boxmérkőzéseknek volt közönségük. Egy-két botrány után azonban a közönség hamar elszökik és azután nehéz már visszaszerezni.

A városközi mérkőzések részletes eredményei egyébként a következők:

Oscă (B.)—Giliče III. (T.) Szép és izgalmas küzdelem. A zsűri Oscát hirdette ki győztesnek, bár a döntetlen reálisabb lett volna.

Dinu Dobra (B.)—Gavrilenko (T.) Nehezen melegedtek bele, inkább iskoláztak. Döntetlen.

Niculescu (B.)—Istrate (T.) A bucuresti román bajnok könnyen győzött.

Jordanescu (B.)—Petrowsky (T.) A hajdani timișoarai bajnoknak már csak a technikája a régi. Jordanescu határozott fölényben volt.

Dörfler (T.)—Avedic (B.) A bucuresti versenyző kijelölt ellenfele, Nánó nem jelent meg és Dörfler ugrott be helyébe. Nagyszerűen dolgozott és szinte fölényesen intézte el ellenfelét. Végeredményben tehát a verseny eredménye: három fővárosi győzelemmel szemben egy timișoarai, míg egy meccs döntetlenül végződött.

BRASOV—MEDIAS 8:3. Városközi jég-hokkimérkőzés Brasovban.

ANGLIA—WALES 5:3 (4:1). Amatőr válogatott mérkőzés Bangorban.

GSC—Tennisz Club B) 3:0 (1:0 1:0, 1:0). A miercurea-ciuc-i jég-hokkicsapat szépen győzött otthon.

Románia az alábbi játékosokkal utazik a milánói jég-hokki világbajnokságra: Vogl, Danielopul, Polidu, Buia, Tucker, Graitz, Anastasiu, Cico, Vákár, Botez, Cantacuzino, Rabinovics. A csapatot a bucuresti Tennis, illetve a Telefon Club adja Vákár kivételével, aki a miercurea-ciuc-i csapat játékosa.

Zürichben a világbajnokágra utazó amerikai US Rangers jégkorongcsapata Zürich válogatottjaival 1:1 (1:0, 0:1, 0:0) arányban döntetlenül végzett.

Külföldi sporteredmények

Budapest. A Hungária A.) csapata Soroksárt 9:0 (0:0) arányban győzte le. A gólokat Cseh (4), Dudás (2), Kardos, Szabó III. és Vadász (öngól) lőtték.

A III. Kér. FC 3:1 (1:1) arányban győzött a Hungária B.) MTK vegyes ellen.

Phöbus—Szürkefaxi 6:6 (3:1). Majdnem kikapott a Phöbus.

Szeged. Szeged FC—SZAK 4:1 (2:1).

Bécs. A Rapid sem bírt a Ferencvárosi verő Donauval. Izgalmas mérkőzés után 5:5 arányban döntetlenül végződött a meccs. Egyéb barátságos meccsek: Libertas—Slovan 5:2, Wacher—Weisse Elf. 10:1.

Olaszország. Kikapott a listavezető Ambrosiana és így pantelónja a Juventus előtt kettőre zsugorodott. Eredmények: Napoli—Ambrosiana 2:1, Juventus—Casale 3:0, Triestina—Genova 1:0, Milán—Bologna 1:1, Roma—Fiorentina 2:1.

Svájc. A Grasshoppers egy ponttal vezet az FC Bern előtt. Eredmények: Bern—Lugano 4:2, Grasshoppers—Urania 2:0, Servette—Chaux de Fonds 3:0, Locarno—Young Boys 2:1, Concordia—Biel 3:0.

Csehszlovákia. A világbajnoki előkészületek során három válogatott csapat mérkőzött.

Az A.) csapat Prágában 5:0 (2:0) arányban győzött a bécsi WAC ellen. Pelner, Kalocsay, Sobotka, Zeiss és Nejedly lőtték a gólokat.

A B.) csapat Pilsenben az ottani Viktoria ellen 2:1 (0:0) arányban győzött.

A C.) csapat Brünmben a bécsi WSC ellen játszott és 4:1 (1:1) arányban győzött.

Franciaország. SO Montpellier—Olimpique Lille 2:1; Olimpique Marseille—FC Sochaux 4:0; FC Sète—FC—Nimes 2:0; Excelsior Roubaix—Stade Rennes 4:2. A listavezető Ol. Lille veresége után az Olimpique Marseille lett listavezető 25 ponttal. 2. FC Sète 25 ponttal rosszabb gólaránnyal. 3. Olimpique Lille 23 ponttal.

Timișoarai futballeredmények. A többfokos hideg ellenére is két mérkőzést bonyolítottak le Temesváron. Eredmények: Kinizsi—Electrica 3:0 (1:0), Góllövők Semler és Glasz (2), Ilsa—Rapid 2:0 (1:0), Ingris öngólja és Stetz huszméteres szabadrugasából eredményes az Ilsa.

A svájci válogatott jég-hokki csapata Zürichben 3:0 (1:0, 2:0, 0:0) arányban legyőzte az USA Rangers együttesét.

Stipl az osztrák gyorskorcsolyázó bajnok. Klagenfurtból jelentik: Az osztrák gyorskorcsolyázóbajnokságok első napján Klagenfurtban a következő eredményeket érték el: 500 m.: 1. Vatzulek és Riedl holtversenyben 46.8. 2. Stipl. 3. Fischera. 5000 m.: 1. Stipl 8.39. 2. Vatzulek, 3. Riedl. A bajnoki verseny második napján az 1500 és 10.000 méteres számokat bonyolították le. Mindkét távon Stipl (WEV) győzött. 1500 méteren 2 p. 29.4 mp-es. 10.000 méteren pedig 17 p. 56.5 mp-es rekordidővel. Az összeredmény alapján osztrák bajnok: Stipl (WEV) lett.

Sí-verseny Toplițan

Toplițáról jelentik: Kitűnő hóviszonyok mellett vasárnap tartotta meg a toplițai (volt maroshévi) sport club az ideai kerületi sí-versenyt, amelyen Marosvölgye sifutói vettek részt. Részletes eredmények a következők:

600 m. junior. 1. Fülöp István 5 p 16 mp (T. S. C.) 2. Kovács József 5 p 50 mp. (T. S. C.) 3. Málnássy József 6 p 14 mp (Gy. S. E.)

200 m. akadály lesiklás. 1. Málnássy József 30 mp (Gy. S. E.) 2. Moldován Zs. 34 mp (T. S. C.) 3. Barabássy B. 35 mp (Gy. S. E.)

600 m. női. 1. Barabássy Babkó 5 p 48 mp. (Gy. S. E.) 2. Sipos Adél 6 p 7 mp (T. S. C.) 3. Schwartz Olga 6 p 14 mp. (T. S. C.)

800 m. férfi egyes. 1. Walter Mihály 7 p 21 mp (T. S. C.) 2. Grusinszky V. 7 p 23 mp (T. S. C.) 3. Kolozsy Dezső 7 p 36 mp (T. S. C.)

12.000 m. távfutás. 1. Romfeld László 1 óra 7 másodperc (Gy. S. E.) 2. Kolozsy Dezső 1 óra 40 mp (T. S. C.) 3. Walter Mihály 1 óra 2 perc 50 mp. (T. S. C.)

Tekintettel arra, hogy a 12.000 méteres távfutási pálya úgyszólván nagyrészt emelkedő, a futási idő kitűnőnek mondható.

200 m. akadály győztese 30 mp. időt másodszori futásnál érte el, dacára annak, a zsűri a díjat neki ítélte. Versenyzők nagyon szép kivitelű arany, ezüst és bronzérmek díjazásában részesültek.

Sonja Hennie újra fölényesen győzött az Európa-bajnokságban. Prágában rendezték meg Európa női-gyorskorcsolyázó bajnokságát, amelyben a norvég Sonja Hennie ismét biztosan győzött, bár tudásban nagyon megközelítette az osztrák Landbeck. A végső helyezési sorrend: 1. Európa-bajnoknő: Sonja Hennie (Norvégia). 2. Liselotte Landbeck (Ausztria), 3. Maribell Winsen (Kanada), 4. Teylor (Anglia), 5. Grete Leiner (Ausztria).

Ha ismerőseit, jóbarátait vagy kedveseit

nagyon szép ajándékkal

akarja meglepni, rendelje meg számára az ideai karácsony legszebb könyvét:

SZALAY M.:

ISTEN SIPJAI

Igen szép amateur-kiállításban csak 100 lei.

ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTALYA

KÖZGAZDASÁG

Az oradeai Árutőzsde Társulat közgyűlése

Tegnap tartotta az oradeai árutőzsde az évi közgyűlést Zavislag Adolf társulati elnök vezetése alatt.

Ismerteti Zavislag elnök azokat a nemzetközi gazdasági nehézségeket, amelyek közepette ez az intézmény létrejött és immáron az év májusában harmadik működési esztendejébe lép.

Örömmel és büszkeséggel állapítja meg, hogy a Tőzsde figyelembe véve a nehéz gazdasági viszonyokat, minden tekintetben megfelelt azoknak a várakozásoknak, amelyeket létrehozói és fenntartói beléje helyeztek és hogy a nemzetközi gazdasági válság ellenére is létezik és működik, bizonyítéka annak, hogy a Tőzsdére szükség van és annak jelentőségét az érdekeltek minden tekintetben átérzik.

Mielőtt a számszerű adatok ismertetésére térne, a közgyűlés köszönetét fejezi ki Papou-doff Theo, a Kereskedelmi és Iparkamara elnökének, akinek támogatása folytán a Kamara a Tőzsdét a lehetőség szerint szubvenzionálta. Ő maga pedig személyes közreműködésével igen értékes munkatársa az intézmény tanácsának. Köszönettel adózik a társulat közgyűlése a Tanács elnökének, Niste Jakabnak, aki érdektelenül nagy úgyszeretettel intézi a Tőzsde ügyeit. Továbbá köszönti a Tőzsde kormánybiztosát, ügynöki karát, a szakértő bizottságok tagjait. A Tőzsde választott bírói szintén a legnagyobb odaadással és szakértelemmel segítik az ítéletek meghozatalában. Ciurea Constantin táblabíró őszinte érdeklődéssel és úgyszeretettel munkálkodik a tőzsdebíróóság tekintélyének nevelésén.

A Tőzsdén az 1933. évben összesen 53.969.146 leit, vagyis circa 5400 vagon különféle gabonáneműt jegyeztettek be, az 1931. évi 1500 vagon, majd az 1932. évi 1200 vagon forgalommal szemben. Az 1933. évben bejelentett ügyletek értéke 180.406.755 leit, míg az 1931. évi forgalom összege 46.581.100 leit, az 1932. évi forgalom összege pedig 73.199.428 leit tesz ki.

A Tőzsde szakértő bizottsága 157 ízben ült

össze, az 1933. évben, míg 1931-ben összesen 11 expertiz lett megtartva, 1932-ben pedig 44 expertizt tartottak.

Az elmúlt esztendőben a Tőzsde választott bíróságához összesen 40 keresetet nyújtottak be, míg 1931-ben 21-et, 1932-ben 25, 1933-ben pedig 70.

Dr. Manuila Camil, a Tőzsde kormánybiztosa a kormány nevében üdvözli Niste Jakab és Zavislag elnököket sikeres munkálkodásukért és amidőn támogatásáról biztosítja őket, annak a reménynek ad kifejezést, hogy a Tőzsde rövidesen közgazdasági életünk komoly faktorai közé fog számítani.

A közgyűlés megválasztotta ezután azokat a kisorsolendő bírókat, akik az 1934. évben beadott kereseteket fogják letárgyalni.

Salamon József, Klein Mihály, Freund Hermann hozzászólása után a terményszekelő listáján a következőket választották meg:

Dancea Jacob, Fuchs Sándor Salonta, Fried Béla Carei, Katz József Salonta, Kollner János, Krets László, Mezey Márton, Moskovits Ernést, Moskovits Izidor, Neubrunn Jakab, dr. Pop József, dr. Pop Romul, dr. Popa Teodor, dr. Roxin Teodor, Seitan Ionel, Steiner László, Szende Frigyes, Vámos Jenő, Weiser Eisig, Zelcer Ármán.

Különfelek listáján: Bartsch József Salard, Biró Albert Satumare, Barbu Romul, Dénes Izidor, dr. Demetrovits Elek, Fehér István, Satumare, dr. Friedländer Sándor, Frischlender A., Kardos Sándor, Kemény Vida, Krantzhorn Miklós, dr. Pop Octavian Satumare, Ritter Aladár Gires, Szevere Miklós, Schwartz György Diapoi, Wertheimer Sándor Satumare, dr. Vuia Traian.

A Tőzsdetársulat közgyűlése új tagokként felvette a társulat kebelébe: Gárdos Áru és Gabonakereskedelmi R. T. Trg.-Mures, Dengl és Kleinmann Timisoara, Márk Béla Oradea, Klein Anton Craiova, Feiler Lazar Brasov, „Norma” Mandel Ede Oradea, Rosenberg & Rappaport Satumare, Egyesült Bank és Takarékpénztár Oradea cégeket.

Leszállították egyes cikkek forgalmi adóját.

Az Oradeai Kereskedelmi Csarnok közli, hogy a pénzügyminisztérium a román-olasz kereskedelmi szerződés életbeléptetése folytán egyes cikkek forgalmi adóját leszállította. A leszállítás a következő cikkekre vonatkozik: olajban konzervált halak, rizs, faolaj, banan, mandula, mazsola, füge, olajbogyó és a vámtarifában külön nem nevezett déligyümölcsök, továbbá örölt paprika, bársonyok, plüssök. A Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala úgy a román-olasz kereskedelmi szerződésre, valamint az ennek kiegészítését képező szerződéses vámtarifára s a forgalmiadó előbb közölt leszállítására vonatkozólag az érdeklődőknek felvilágosítással szolgál.

Óriási arányokban bontakozik ki a budapesti tenyészállatvásár. Budapestről jelentik: A március 22-től 26-ig rendezendő országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállatcsoportjába eddig 150 lovat, 650 szarvasmarhát, 300 juhot és 1700 sertést, a hizott állatok csoportjába 132 szarvasmarhát és 382 sertést jelentettek be. Rengeteg bejelentést vissza kellett utasítani férőhely hiánya miatt. A magyar mezőgazdasági kiállítás a jelek szerint ez évben vetekedni fog az angolországi és németországi kiállítással.

A carei csizmadia társulat termelőszövetkezetbe tömörül. Sajat tud. A carei csizmadia iparosok elvileg elhatározták, hogy termelőszövetkezetet alakítanak. Szövetkezetbe való tömörülésben látják az egykor virágzó csizmadiaipar megmentését, mert manapság a fokozott munkateljesítmény dacára annyit sem képesek megkeresni, hogy az egyre súlyosabbá váló közterhek viselhesék.

Ujból kaphatók a legszebb leánykönyvek

Gergely: A művelt leány (szép amatorkötés) Lei 84
Gerey: Mai lányok útja (szép amatorkötés) „ 120
Csaba: Amit a serdülő lánynak tudni kell (szép amatorkötés) „ 100
Jámbor: Lovalek hugomhoz
I., II., III.
füzve „ 120
kötve „ 160

Vidékieknek is a pénz és 10 lei portó előzetes beküldése esetén azonnal szállítja az ERDÉLYI LAPOK könyvesboltja

Mezőgazdasági- és ipari kiállítás. Carei. Sajat tud. A Szilágyság legnagyobb és legnépesebb városában Careiben az ipari és gazdasági élet reprezentansai folyó év május 1-én megnyitandó műszaki- mezőgazdasági- és ipari kiállítást rendeznek. A kiállítás közelebbi célja elsősorban a megyei ipari- és gazdasági termékek, valamint műszaki alkotások bemutatása. A kiállításnak egyúttal mintavásár jellege is lesz, ahol a kiállításon résztvevők termékeiket elárúsítás céljából mutatják be. Illetékes helyről nyert információk szerint Salaj megyének ezen első mintavásárját Tătărescu miniszterelnök fogja megnyitni.

Megszűnt a salajmegyei állatkiviteli szindikátus. Carei. Sajat tud. A megyei állatkiviteli szindikátust miniszteri határozattal a kormány megszüntette, illetve a satu-marei szindikátushoz csatolja, jöhető a statisztikai adatok alapján Salaj megye a sertésenyésztés tekintetében egész Erdélyben a második helyet foglalja el, míg marhatenyésztés szempontjából a harmadik helyen áll. Az érdekeltektől állattenyésztők és exportőrök mozgalmat indítanak, hogy önálló szindikátusukat visszaszerezzék.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Kétszobás lakások mel-
lékkelhelyiséggel azonnal ki-
adók. Oradea, Str. Dr.
Ioan Ciordas 38 sz.

Kiadó azonnal csinosan
bútorozott utcai szoba uti
embar részére. Ugyanott
ebéd ökrred: ne és asztal
eladó. Oradea, Str. Pas-
tur 7.

Kiadó újonnan festett,
advári két szobás lakás
Oradea. Eroul Necunoscut
11.

Adás-vétel

Eladó egy nagyon szép
Phoenix-pálmá, Oradea,
Str. Muresan 12.

Atadó jóforgalmu cse-
megüzlet földön. Cím a
kiadóban.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek vagy
szakácsnőnek ajánlunk
jobb iparos özvegye. Vi-
dékre is elmenne. Oradea,
Str. Roşiorilor 10. Burikné.

Elsőrendű száraz ház
szappant keresek megvá-
tozra, kis- és nagymennyi-
ségben Jó Lajos keres-
kedő Oradea. Tache Io-
nescu 24

Különléle.

Endlizest oleson és ki-
fogástanulni csakis Aurél
Lázár-u. 11. ajtó 5. alau
küziteneik.

Mázias, keresztényeány
teljes ellátásra felvétetik
Ugyanott ebédkoszt kap-
ható, Oradea, Strada Coza
Voda 18, emelet.

Nyomatványokat
utányos aron, csinos
kiviteiben készít a
Szent László
nyomda Rt.
Oradea, Katolikus Kör.

PUHA OLMOT állan-
dóan vesz a Szent
László-nyomda r. t.
Oradea, Strada Regele
Carol No. 5.

**„Erdélyi Lapok”
könyvei:**

CSUROS E.: Csillaaszállítás — — 60 lei
WALTER: Napsugarak. I.—II.—III.
részt — — — — — 170 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Szentáldo-
zás—Eletforrás. — — — — — 80 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Az istent
nagy szentség — — — — — 80 lei
és portó.

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.